

EESTI KEEL

AKADEEMILISE EMAKEELE SELTSI
AJAKIRI

1938
(XVII)

Toimetuseks:

Joh. V. Veski
Peatoimetaja

Alo Raun
Toimetusesekretär

J. Mägiste

P. Ariste

B 6707

Fr. R. Kreuzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

PE 9669

Tartu 1938

Akadeemilise Emakeele Seltsi kirjastus

Sisukord.

I. Artiklite juhataja.

A. Eesti ja sugulaskeelte alalt ning mujalt.

Ariste, P.	Etümoloogiaid	92
„	Heliline ja helitu <i>h</i> eesti keeles	62
„	Lõuna-eesti larüngaalklusilist	233
„	Nasalisatsioonist eesti keeles	138
„	Negatsiooni preteerit hiiu murretes	188
Beke, Ö.	Metsaema-leib	17
Fuchs, D. R.	Kahest ürgsest konstruktsioonist	97
Kask, A.	EKS-i Keeletoimkonna viimaste koosolekute otsuseid	55
„	J. V. Veski ja eesti oskussõnastikud	65
Lavotha, Ö.	<i>Sõber, seltsiline, abikaasa</i> sm.-u. keeltes	181
Muuk, E.	- <i>uma</i> -intransitiivide tarvitamise piiri küsimus	103
„	Verbide ja verbaalnoomenite kokkukirjutamisest	4
Mägiste, J.	Eesti murdekujudest <i>onè, onò</i> ja nendega ühenduses kerkivast lisandvokaali probleemist	167
N[iilu]s, V.	Dr. Oskar Kallas 70-aastane	193
„	Reduplikatiivsõnadest	224
Nurm, E.	Ülevaade 1056 keskkoolilõpetaja ortograafilisest tasemest	238
Raid, A.	Poola keeleatlasest	118
Rajamaa, H.	Dr. phil. Kaarlo Martti Airila juubeli puhul	3
„	E. A. Saarimaa 50-aastane	33
Raun, A.	Just Knud Qvigstad 85-aastane	1
„	O. W. Masing'i eestikeelsed grammatika-oskussõnad	18
„	Prof. Ernst Kieckers †	161
Saareste, A.	Agenda Parva (1622) keelest	196
Sõster, Ö.	Teise silbi poolpikk vokaal eesti ühiskeeles	213
Toomse, M.	Eesti <i>se-, ske-, kse-</i> verbide konsonantse liitumise esindusest	34, 120
Vasmer, M.	Eesti <i>vigel, viglas</i> , gen. <i>vigla</i> 'Gabel mit mehr als zwei Zinken, Heugabel'	164

Kirjanduse ülevaade.

Ariste, P.	<i>J. Koritz</i> , Latvju-vācu-ēstu vārdnica	23
„	<i>Upīte</i> , Lāti keele õpik	24
M[ä]g[iste], J. J. J.	<i>Mikkola</i> , Die älteren Berührungen zwischen Ostseefinnisch und Russisch	147

M ä g iste], J.	Üks välismaine ülevaade eesti keeleteadusest	250
Nurm, E.	E. Muuk, Eesti koolisõnaraamat	190
Raud, V.	J. R. Firth, The Tongues of Men	24
Raun, A.	A. Sommerfelt, La langue et la société	151
„	Koori- ja orkestrijuhi käsiraamat	251
„	Wörter und Sachen	153

B. Töömailt.

Akad. Emakeele Seltsi koosolekuteated:		
E[histo], E.	Koosolek 28. nov. 1937 (Poola keeleatlasest jne.)	253
„	Korraline peakoosolek 20. veebr. 1938 (aruan- ded, valimised)	253

Tegevus-aruanded:

Ainelo, J.	Nimede Eestistamise Toimkonna aruanne 1937. a. tegevuse kohta	29
Raun, A.	Akadeemilise Emakeele Seltsi üldaruanne 18. tege- vusaasta (1937.) kohta	26
„	„Eesti Keele“ 1937. a. aruanne	28
„	Murdetoimkonna 1937. a. aruanne	27

Murdetekstid:

Ojansuu, H. †	Kraasna	249
Sang, A.	Lutsi	145
Toomse, M.	Vaivara	22

C. Mitmesugust.

N illu s, V.	Alide Peterson †	254
„	Eesti keele vältevaheldus prantsuse fonoloog- gide ees	159
„	Reduplikatiiv-vormidest soome-ugri keeltes	158
„	Soome-ugri keeleteadusest ja selle õppekorral- dusest Pariisis	30
„	žest, kiri, sõna	31
Raun, A.	Koguge ja uurige keelevigu	255
„	Malina > > Maalja	32
„	Soomlaste Soome siirdumise lähteruumist	159
Toomse, M.	Murdekogude märksõnade küsimusest	156
Auhinnatöö	Saaremaa kohanimede uurimiseks	32, 192
Õiendusi	192, 256
Kaardid	132, 133
Tabelid	210, 235

D. Lisad.

J. K. Qvigstad' pilt	1
E. Kieckers'i pilt	161
Pühendus O. Kallasele	193
„ J. V. Veskile	65

II. Résumés. — Summaries.

Ariste, P.	On Nasalization in Estonian	145
„	Some Etymologies	97
„	The Glottal Stop in the South-Estonian Dialects	238
„	The Negative Preterite in the Dialect of Hiiumaa	189
„	Voiced and Breathed /h/ in Estonian	64
Beke, Ö.	“The Forest Mother's Bread”	18
Fuchs, D. R.	Sur deux constructions archaïques	103
Kask, A.	J. V. Veski et les vocabulaires de mots techniques estoniens	90
„	Sur les décisions des dernières réunions de la Commission Linguistique de la Société de Littérature Estonienne	62
Lavotha, Ö.	<i>Friend, companion, husband, wife</i> in the Finn-Ugric languages	187
Muuk, E.	On the Limitations in the Use of the Intransitive Verbs ending in <i>-uma</i>	117
„	Sur l'orthographe des verbes et des noms verbaux s'écrivant en un mot en estonien	16
Mägiste, J.	Sur les formes dialectales estoniennes <i>onè, onõ</i> et le problème de la voyelle supplémentaire qui s'y rattache	180
Nilus, V.	Redoublements	232
Nurm, E.	Aperçu sur le niveau des connaissances en orthographe des élèves des écoles moyennes	248
Raid, A.	Sur l'atlas linguistique polonais	120
Raun, A.	La terminologie grammaticale de O. W. Masing	22
Saareste, A.	Sur la langue de „Agenda Parva“ (1622)	213
Sõster, Ö.	The Half-long Vowel of the Second Syllable in Standard Estonian	223
Toomse, M.	La composition verbale sur radical consonantique en <i>-se-, -ske-, -kse-</i> en estonien	137
Vasmer, M.	Estnisch <i>vigel, viglas G. vigla</i> 'Gabel mit mehr als zwei Zinken, Heugabel'	167

III. Sõnajuhataja.

abimicheš AP 209	<i>hüll</i> 96	<i>teä</i> AP 206
abinaišeš AP 209	<i>ike</i> 148	<i>kihñ</i> 95
<i>ágyas</i> ung. 184—185	inimine AP 202	<i>Kihnu</i> 92—95
<i>akkuna</i> sm. 149	Ǟš AP 203	<i>řif</i> AP 202
amař AP 209—211	<i>jegyys</i> ung. 187	<i>řin</i> E rts. 95
<i>es</i> 188—189	<i>jooksma</i> 39—40, 46—51, 125—134	<i>řindmä(ř)ř</i> AP 201
Āyřa AP 202—203	<i>řor</i> ostj. 182—183	<i>řiskuma</i> 36—37, 122
<i>řöldi</i> ung. 187	<i>řört</i> sřj., tat. 182—184	<i>řombe</i> 21
(h) <i>angeldama</i> 191	<i>řuõssa</i> ing. 52	<i>řontio</i> sm. 150
<i>Hasenbrot</i> sks. 17	<i>řurt</i> vtj., vg., mrd. 182—184	<i>řoonal</i> 149
<i>házas</i> ung. 186—187	<i>řurtel</i> vg. 184	<i>řusema</i> 35—36, 41—43, 50, 120—122, 127—133
<i>řeigete</i> AP 208	<i>řurtřnř</i> vtj. 182—183	<i>řuulus</i> (<i>řõlbus</i>) 60
<i>řektar</i> 191	<i>řaaslaudnik</i> 187	<i>řõps</i> lēba lv. 17
<i>řennefe</i> AP 206	<i>řaits</i> 'Fischzaun' 149	<i>řõrbe, řõrbet</i> 60—61
<i>řiřs</i> 148	<i>řenyeres</i> ung. 185	<i>řõrts</i> 151
(h) <i>uisapäisa</i> 191		
<i>hulle</i> kask. 96		

käskima 36—38, 43—46, 122—125, 133
kästä sm. 52—53
küsima 122
laskea sm. 53
laskma 36—41, 43—46, 48—53, 122—125, 127—134
lasta sm. 52—53
lesima 151
liig-rhavas AP 211
luhtis 149
Maalja 32
madárláttá kenyér 18
Málibná 32
merde (tulde, unde) 59
metsaella leib 18
meye AP 205—206
miné 169—170
Münnew (aeg) 21
mogel 164
mõskma 35—36, 42—43
neine AP 205
Nimmi 21
nyúlkenyér ung. 17
om AP 206—207
omik vpsL 174
õnma 168—169
Õmnes AP 208—209
on 167, 169, 171—174
one, ono 167, 169—175, 177—178, 180
oni sm. ja vdj. 171—175
õhno-ü 179
onu' sm. 171—172, 178
Osmo 150
paftás ung. 185
palet, palede 60
palttina sm. 149
pesema 35—36, 41—43, 49—53, 120—121, 129, 131—134
pešá sm., vdj., ing. 52
pešá krj. 52
poornapév 96
puru- 231
puskma 39
rhavas AP 200
rifitit: rifititu AP 208
řaggêcte AP 202
sahk 149—150
ře gen. AP 204
sené 169—170
siisti sm. 150
řimmo AP 205
řifen AP 202
řiffe (-ill.) AP 205
sundima 150
suntia sm. 148
žbornji déh 96
žagló pihkva 166
žereglo pihkva 166—167
társ ung. 185—186
tavar 149
te(i)ye AP 205, 207
tekkín (.sattun) 61
tervisi (.terviseid) 61
tervus AP 202
tubli 151
turku sm. 148
tusk 150
tápsa (.soodsa) 60
tõkat 149
um eL ja lv. 169
und (nom.) 148
uurits 151
vaagen 149
vasta mrd. 184
vigel 164—167
wilde AP 201
Õiis (cht luggu) 21
võhivõõras 226, 230
võnnu võõras 224—227
váikseid (.páikseid) 61
dis neg. 188
üppres AP 211

IV. Sõnasugemete juhataja.

d-illatiivid 59
da-inf. AP-s 207—208
đ; > Ø AP-s 201
e = e AP-s 200
-e (gen. *-e* ja *-me*) 87
ga-kom. AP-s 200, 204—205
-gl-, -kl- < -dl-, -tl-
 pihkva-vn-s 164—167
h eestis 62—64
h- AP-s 200, 211
h- Re-i-s 189
-h- 93—94
ie = e, ē AP s 199, 212
-ik 87
-is 87
-(i)stu 88
-jas 88
-kond 88
-ksn- nud-partiits-s
 126, 128
-la 88
-(l)as 88
-m 88
-mu 88
-n > ŋ gen-s AP-s 201
-nd 88
-nduma 104—105
-nema 104—105
-ng 87
-o- AP-s 203—204
-rt- ugris 183
-se-, -ske-, -kse- verbid
 34—55, 120—134
-sen- nud-partiits-s
 121—122, 131, 133
-ška da-inf-s 48
-ška da-inf-s 46, 50—51
-řkan- nud-partiits-s
 125, 130—131, 133
-řke da-inf-s 48, 50
-řke da-inf-s 43, 45—46, 49—50
-řken- nud-partiits-s
 127, 130—131, 133
-řken nud-partiits-s 121,
 124—125, 127, 130—
 131, 133
-skn- nud-partiits-s 127
-řkn- nud-partiits-s 121,
 124, 127—130
-skun- nud-partiits-s
 127, 130—131, 133
-řkun- nud-partiits-s
 125, 130—131, 133
-řn- nud-partiits-s 120—
 122, 125, 127—131,
 133
-řn- nud-partiits-s 125—
 126, 128—130
-řn-, -řn-, -řn- nud-
 partiits-s 121—123,
 127—131, 133
-ss- nud-partiits-s 126,
 134
-ss- pass. prees-s ja da-
inf-s 35—39, 41—42,
 44—45, 47—48, 51—
 55
st > ss 53—55

-št- pass. prees-s ja da-	-št- pass. prees-s ja da-	-ur 88
inf-s 35—37, 39—44,	inf-s 36, 38—39, 41—	-us 87
46—47, 49—51	45, 49	v- = u- AP-s 200
-št- da-inf-s 48—49, 51	-stik 88	v- = ü- AP-s 200
-š(t)- nud-partits-s 126,	-t > Ø AP-s 201	ä = e AP-s 200
131, 133—134	-ti- 88	ä-harmonia AP-s 201,
-š(t)- nud-partits-s 121,	-ts 88	203
123—125, 128, 131,	uma-intransitiivid 57—	y alasks. 93
133—134	59, 103—117	y, iy = j, ij AP-s 199

V. Sisujuhataja.

AES-i tegevus 26—30, 253—254	kongruents AP-s 211
ajakiri EK 28—29	konstruktsioon, ablatiivne
analooogia 255—256	97—99
arhailised sõnad oskussõna-	laensõnad 147—148
dena 85	laenud soomest oskussõnadena
asesõna, küsiv-määramatu	86
99—103	laenud venest 147—151,
„eetamine“ 180	164—167
etümoloogiaid 92—97, 181—186	lartüngaalklusiil, lõuna-estli
foneetika 62—64, 138—144,	233—237
213—223, 233—237	liitverbid ja ühendverbid 7—11
hääldamine, AP 201—204	lisandvokaal, inetümoloogiline
hääldamine kõnes ja laulus 252	175, 177—180
häälikutelugu 34—55, 120—134	maarahvas, Kraasna 193—195
infinitivus descriptivus 162	maarahvas, Lutsi 193—194
jesuiidid 196, 212	morfoloogia, AP 204—209
keel, aranta 152	murdesõnad oskussõnadena 86
keel, hiina 31	murdetekstid 22—23, 145—147,
keel, lapi 1—3	249—250
keel, liivi 195	„murmellaut“ lmsm-s 179—180
keel, mongoli 98—99, 102	murre, ida-türgi küeriki 101
keel, mordva 100	murre, türgi adakale 101—102
keel, ostjaki 100	nasalisatsioon 138—144
keel, ostj.-samojeedi 100	nominatiivsed ja genitiivsed lii-
keel, sürjani 100	tumised oskussõnadena 86
keel, tšeremissi 100	ortograafia, AP 197—200
keel, tšuvaši 98, 101	ortograafia, eesti 4—16, 55—57,
keel, votjaki 98	238—248
keeleatlas, poola 118—120	oskussõnad, agronomia 72—74
keeled, indo-euroopa 161	oskussõnad, aianduse 82
keeled, inkorporeerivad 25	oskussõnad, ajaloo 78
keelejuht, leivu 254—255	oskussõnad, arstiteaduse 65,
keelejuht Poolas 119	75—76
keeleteadus eesti 250—251	oskussõnad, botaanika 65,
keeletüübid 152	67—68, 74—75
keelevead 238—248, 255—256	oskussõnad, filosoofia 81
keelevähemused 155—156	oskussõnad, füüsika 79
keeleõpetused, läti-estli 23—24	oskussõnad, keeleteaduse
kirjakeel, vana 196—213	18—22, 80
kohanimed, eesti 32, 192	oskussõnad, keemia 67, 78—79
kokkukirjutamine, verbide ja	oskussõnad, kirjandusteaduse 81
verbaalnoomenite 4—16,	oskussõnad, kunstiajaloo 78
55—57	

- oskussõnad, loomaarstiteaduse
80—81
- oskussõnad, maateaduse 70
- oskussõnad, matemaatika
66—67, 71
- oskussõnad, metsanduse 76—77
- oskussõnad, muusika 82
- oskussõnad, raamatukogunduse
81
- oskussõnad, sõjaväe 77
- oskussõnad, zooloogia 68
- oskussõnad, tehnika 77—78
- oskussõnad, usuteaduse 80
- oskussõnad, võimlemise 81
- oskussõnad, õigusteaduse
71—72
- oskussõnastikud, eesti 65—90
- paralleelvormid, õigekeelsusli-
kud 190
- partiklid, intensiivistavad-aug-
menteerivad 230—232
- pikkusastmed, vokaalide
215—217
- prees. 3. sg. AP-s 207, 211
- prees. 1. pl. AP-s 207
- prees. 2. pl. AP-s 207
- reduplikatiivsõnad 158, 224—232
- reduplikatiivsõnad leivus 158,
226
- reduplitseerimise funktsioonid
228—230
- Soome siirdumine, soomlaste
159
- sõnavara, AP 209—211
- sünonüümid oskussõnadena 85
- süntaks, AP 209
- žestid 31
- tabel, AP ja kaasaegsete lõuna-
eesti autorite võrdlus- 210
- täitevokaal, prosoodiline
175—178
- täitevokaal, rõhutav 171—175,
177—178
- vead kohanimede ortograafias
240—241
- vead kokku- ja lahkukirjutami-
ses 243—248
- vead sõna algustähe küsimuses
241—243
- vead võõrsõnade ortograafias
239—240
- vead välte märkimises 238—239
- vokaal, teise silbi eestis 213—223
- vältevaheldus, eesti 159—160
- õigekeelsus 190—192
- õigekeelsus, eesti 4—16, 55—62,
238—248, 255—256
- üldkeeleteadus 24—25, 31,
151—155